

Gjessø Børnehus

Fysiske rum som lægger op til interaktioner

Gæsteiagttagelser(resume):

Det store rum kan umiddelbart virke kaotisk, men er det ikke i praksis. Der er mange små legezoner for børnene.

Der er en stillekrog, hvor man kan læse bøger, som blev brugt af alle børn. Den blev også brugt til mere fysiske aktiviteter – kravle hen over sofaryggen/hoppe.

God dukkekrog hvor det mest er børn, der leger; de kan flytte tingene rundt.

'Tønden' – øverst var der ikke noget legetøj. Børnene tager legetøj med derop, men stedet bliver måske ikke brugt så meget. Margit observerede at det mest blev brugt til hygge/afslapning af børnene (stillezone). Under 'tønden' er der flytbare reoler.

Duplo/LEGO-krog – her deltog der også voksne i legen.

'Sandkassen' (uden sand) er super god, fordi den er afskærmet, børnene kan sidde på kanten, eller de kan sidde nede i den og lege sammen.

Der er generelt mange fleksible legemiljøer, da meget inventar er på hjul.

Puderum er super godt ift. fysisk udfoldelse. Der findes også en klatrevæg.

Bagerst er der et rum med biler, tæpper deslige, der kan inspirere til bil-lege.

Værksted giver mulighed for mere voksenstyret aktiviteter – mange redskaber materialer til pædagogiske aktiviteter.

Køkkenet kan bruges af børn og voksne.

Børn udviser viden om, hvor legetøjet hører hjemme eksemplificeret ved situation, hvor Margit opfordrer drenge til at tage legetøjsgeværer (Plus-plus-Lego) med ind i puderrummet. Det siger drengene, at de ikke må.

Voksne fordeler sig om morgenen eks. ved bord eller sofa. Børnene synes generelt at være gode til at lege og har måske ikke det store behov for at de voksne træder ind i deres lege. Men måske kan der alligevel være et skjult behov blandt nogle af børnene.

Generelt er der et roligt miljø i huset, da børnene er gode til at fordele sig.

Huset har også mulighed for at gøre brug af skolens lokaler.

Legepladsen virker meget åben, og der kan med fordel tænkes i muligheder for at skærme legen mere på legepladsen (små rum i det store rum) evt. via små beplantninger, hegn, etc.

Samtale/analyse:

Ledelse og personale forsøger i det daglige at lave mange fleksible miljøer. I foråret har de fået lavet plastickasser ud fra temaer, som børnene kan pege på og tage med ud i huset til leg. Troldegruppen arbejder ofte i temaer, og de voksne kan lave samlinger flere forskellige steder i huset. Ofte foregår det foran skufferne. Børnene er generelt gode til at lege med det, der er fremme.

Under tønden har huset fået rullereoler ind, så legen kan være i flere niveauer.

Det er rigtigt, at børnene ikke må tage hårdt legetøj med ind i puderummet, og dette er af sikkerhedsmæssige årsager ift. fald.

Ideer til indretning sker ofte spontant og ud fra børnenes bevægelser og lege-aktiviteter i rummet – personale observerer, hvad der er behov for.

Personalet drøfter jævnligt, hvordan de positionerer sig i rummet og ift. legen. *"Vi sidder som voksne nok oftest omkring bordene og igangsætter/deltager i lege her"*. Det er noget personalet forsøger at være bevidste om, og de forsøger at udfordre sig selv ift. at deltage mere aktivt i legen.

Udenfor er personalet i gang med en proces ift. at udvikle legemiljøet, bl.a. en mooncar-bane. Personalet har også fået lavet en pavillon, som kan skærme for solen (støttet af Matas fonden). Huset har fået plantet nogle træer, men der går lidt tid, før de er vokset sig store. Processen og overvejelser går også på, hvordan børnehuset indretter legepladsen, og hvordan personalet positionerer sig som voksne.

Ledelse/personalet har også pt. fokus på støj. Meget af det er lege-støj (positivt), men det kan være en udfordring ift. arbejdsmiljøet

Tilsynets anbefalinger:

- At huset forsat retter fokus på udvikling af uderummets lege- og læringsmiljøer.
- At ledelse og medarbejdere undersøger, hvordan aktivitetsplads udenfor kan inddrages i det pædagogiske læringsmiljø?

Lederens refleksioner og handlinger:

I ledelsen er der fokus på de voksnes deltagelse i legen. Det "overskud" der kommer fordi husets børn generelt er gode til at igangsætte lege, skal bruges aktivt.

Enige i at prioritere uderummet således at de mange eksisterende ideer bliver ført ud i livet.

De voksne som responsive og sensitive

Gæsteiagttagelser(resume):

Personalet virker gode til at inspirere og opfordre børnene til refleksioner. Der er en god stemning med meget humor i huset.

De voksne er gode til at stå til rådighed i børnenes legemiljøer/aktiviteter. De er der, hvis børnene har brug for det. Børnene virker til at have overskud og god fantasi. De voksne går også fra med små børnegrupper, hvor det gode samspil mellem børn og voksne understøttes.

Det virker til, at der er et meget struktureret program i huset – børn og voksne ved hvad de skal. Hvert team planlægger hver anden uge. De voksne ved, hvordan de skal fordele sig ift. børnegrupperne. Denne struktur kan også være med til at understøtte rum for sensitivitet og responsivitet af de voksne.

I konfliktsituationer viser personalet tydeligt, at de agerer sensitivt og responsivt ift. børnenes behov. Dette ses også i mere planlagte pædagogiske aktiviteter, hvor personalet er dygtige til at følge børnenes perspektiver, og de lytter til, hvor aktiviteten/legen kan bevæge sig hen. Også i overgangsaktiviteter og garderobesituationer udviser personalet sensitivitet og responsivitet.

De voksne bidrager også med egne fortællinger fra eget liv. De er afstemte ift. børnenes behov og deres udtryk.

Der spores en følsom balancegang mellem, hvornår den voksne skal indgå i børnenes legeaktivitet (muligheder for at agere sensitivt og responsivt) eller om den voksne skal holde sig på sidelinjen. *Kan de voksne komme til at være for meget på sidelinjen?*

Samtale/analyse:

Tirsdag er vores turdag. Hallen bruger vi om torsdagen.

Strukturen gør, at huset kan have planlagt aktiviteter, hvilket kan have betydning for at voksne kan være nærværende og indgå i dialog med børnene. Personalet vil gerne mange ting ift. børnene og er gode til at finde løsninger, fordi de kender miljøet og husets indretninger. I strukturen er der også nogle ting, der er nødt til at blive overholdt. *"Strukturen giver os (personalet) et stillads, hvor vi kan skabe pædagogiske aktiviteter i. Selvom vi har struktur, forsøger vi også at tænke udover det stillads, som strukturen giver os".*

Der er altid børn der har brug for én, selvom børnene virker selvstændige og selvkørende i legen. Personalet oplever også, at det er i de voksenstyrede aktiviteter, at personalet kan indgå i dialog med børnene. Pt. har huset en børnegruppe, som er meget selvstændige, og personalet forsøger at styrke dette ved, at børnene selv kan komme videre i legen, hvis de møder udfordringer – personalet stiller sig til rådighed, hvis børnene har behov for hjælp.

Om morgenen fordeler personalet sig i rummene lidt efter, hvor der er behov for dem ift. børnenes lege. Dette sker også om eftermiddagen, hvor aktiviteterne ikke er så voksenstyrede. Personalet forsøger også at skabe nye legerelationer mellem børnene, da huset ikke er aldersopdelt. Dette sker bl.a. via legegrupper.

Tilsynets anbefalinger:

- At personalet fortsat skaber fælles fokus og fælles bevidsthed om, hvordan de positionerer sig i rummene ift. at agere sensitivt og responsivt eksempelvis, hvornår er det vi som voksne skal træde ind i børnenes leg mhp. på guidning?

Lederens refleksioner og handlinger:

Interessant med iagttagelserne omkring de voksne på sidelinjen. Personalet er klar over den fine grænse mellem blot at være til rådighed og hvornår de træder ind i legen.

Italesættelse på møder og i dagligdagen kan være et led i en udvikling.

Samvær med vedvarende fælles opmærksomhed

Gæsteiagttagelser(resume):

Gæsten oplevede en gruppe børn med en voksen, der arbejdede med musik og dans. Der var god gensidig opmærksomhed mellem børn og voksen. Fri for mobberi-aktivitet, hvor børn var gode til at byde ind, og igen var der god gensidig opmærksomhed.

Temaprojekt med kreative aktiviteter, som afspejlede godt samarbejde/fællesskab mellem børn, hvor de skulle skabe noget sammen.

I rutineprægede situationer deltager børnene også selvom, det ikke virker til, at der er mange praktiske opgaver, da der som i andre institutioner ikke er madordning i huset. Overgangsaktiviteter foregår generelt stille og roligt, og børnene bliver støttet undervejs.

Det er tydeligt, at de voksne står til rådighed, når der er behov for dem.

Samarbejdet mellem skole og børnehaver virker rigtig godt, og der er mange fælles projekter på tværs; barn til barn læring, store søskende besøger mindre søskende, fælles koncerter, morgensang i børnehaven med eleverne fra skolen. Dette har stor betydning for overgangen fra børnehave til skole – et trygt miljø.

Det virker til, at de voksne er gode til at følge børnene og at have overblik i aktiviteterne.

Hvordan fordele de voksne sig i rummene ift. at skabe vedvarende fælles opmærksomhed også i yderpositioner – morgen og eftermiddag?

Samtale/analyse:

Vi arbejder pt. med fordybelse, bl.a. via funktionsdag. Dette bygger på en pædagogisk proces om kerneopgaven på personalemøder med bl.a. personale-interviews og praksisfortællinger. I praksis foregår funktionsdagen hver mandag, hvor aktiviteten er fast, som børnene så fordeles ift. hvad de har været igennem. I nær fremtid fordeler børnene sig selv ud fra egne ønsker. Det er faste aktiviteter, der er på programmet, men børnene kan cirkulere frit mellem aktiviteterne. Vi er undersøgende ift. hvad børnene vælger, og hvad der motiverer dem. Dette er igen et eksempel på, at huset har en struktur, men at det er en fleksibel struktur, der kan ændres af børn og voksne.

Tilsynets anbefalinger:

- Fortsat fokus på at udvikle en dynamisk struktur gennem eksempelvis funktionsdagene, som kan understøtte vedvarende fælles opmærksomhed mellem børn og voksne.
- At personalet fortsat undersøger, hvordan små fleksible legemiljøer (inde og ude) kan indrettes, så det understøtter fælles vedvarende opmærksomhed.

Lederens refleksioner og handlinger:

Anbefalingerne passer fint ind i ledelsens fremadrettede udviklingsplaner.

Fysiske rum som inviterer til leg

Børneperspektiv(resume):

Rikke har indsamlet viden om, hvad børnene synes om forskellige legemiljøer i huset ud fra 'kan lide'/'kan ikke lide'. Børnene har sat streger ud for de forskellige miljøer. Det er sandkassen med action figurer samt store motorik/byggepuder, der scorer højest mellem børnene. I processen pointerer et barn, at tegnebordet mangler.

Processen har skabt et samtalerum mellem Rikke og børnene, hvori hun kan blive klogere på, hvad der rører sig hos børnene. Der er eksempelvis kun en streg ved sækkestol og læsesofa – hvad kan vi ændre i dette miljø, så det bliver attraktivt?

Rikke har også lavet et spørgeskema, der supplerer billedundersøgelsen. Hvad kan børnene godt lide ved de forskellige rum? Det giver mulighed for at udforske billedsvarene sammen med børnene mhp. ændringer i miljøerne. Det kan også skabe indblik i læreprocesser hos børnene; f.eks. hos en pige, der siger, at hun vil lære at komme helt op i toppen på klatrevæggen, og at hun gerne vil lære det sammen med en veninde. Undersøgelsen giver også anledning til at undersøge sammen med børnene, hvad der skal skaffes af nye legeredskaber til husets miljøer.

Undersøgelsen kan udvides til uderummet. Personalet/ledelsen overvejer også at benytte GoPro kamera ift., hvor børnene bevæger sig i huset eller på legepladsen.

Det har været en spændende proces også ift. at indvie børnene til demokratisk proces.

Samtale/analyse:

"Vi har et meget fleksibelt miljø i vores hus, og spørgsmålet er jo, om vi indretter efter de voksnes perspektiver eller børnenes perspektiver. Måske har vi været rettet mod, hvad de voksne tror, der rører sig hos børnene. Undersøgelserne giver os et bedre vidensfundament, så vi kan indrette nye miljøer med udgangspunkt i hvad børnene udtrykker. Hvad er vigtigt at ændre og hvad er vigtigt at fastholde i miljøerne?"

Det kunne også være interessant at video-optage processen, hvor de sætte streger på tavlen ud fra billeder for at undersøge deres udsagn, udtryk og overvejelser mens de sætter kryds.

Det er ikke en speciel tidskrævende proces og det kan bruges på mange områder.

Hvor befinder børnenes sig på Harts deltagelsesstige? Personalet/huset er i de spæde skridt ift. at få børnene inddraget. Personalet oplever også, at de er gode i hverdagen til at fange, hvad børnene er optaget af i deres snakke, diskussioner og spørgsmål omkring hverdagsfænomener eksempelvis 'kan en loppe hoppe', som Rikke overhørte et par piger snakke om? Rikke gik på opdagelse med børnene på Google, og det udviklede sig til en hoppeleg med musik i puderummet.

*"Hvordan opsamler vi data fra børnenes udtryk i det daglige, som kan gøre os klogere på praksis?
Kan vi finde andre værktøjer til at indsamle børneperspektiver?"*

Tilsynets anbefalinger:

- At der fortsat arbejdes med at udvikle metoder/værktøjer (eksempelvis videooptagelser) til at indsamle børneperspektiver. Dette kan med fordel ske med udgangspunkt i de gode erfaringer huset har mhp. på fælles inspiration mellem medarbejdere (fælles værktøjskasse).
- At personalet er undersøgende på, hvad de forskellige metoder kan bruges til, og hvornår det giver mening at bruge værktøjerne (demokratisk dannelse og/eller indsamling af viden omkring børns udtryk).

Lederens refleksioner og handlinger:

God øjenåbner på de muligheder der er for inddragelse af børnene i "beslutninger" om indretning og aktiviteter.
Kan godt systematiseres.